

Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Stockholms universitet

Miljöberättelse 2024

Miljöarbetet inom Folkuniversitetet Region Öst

Folkuniversitetet Region Öst har ett miljöledningssystem som spänner över hela verksamheten och berör alla miljöpåverkande aktiviteter. Vi arbetar kontinuerligt med att minska den negativa miljöpåverkan och öka den positiva. För att styra och stötta miljöarbetet finns en övergripande miljöpolicy samt gemensamma rutiner, checklistor och mallar dokumenterade i verksamhetsmanualen, vilken nås via vårt intranät.

Miljömål sätts och följs upp inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen, utifrån en bedömning om de mest betydande miljöaspekterna. Utöver vad som framgår av organisationens verksamhetsplaner arbetar vi kontinuerligt även med andra miljöförbättrande åtgärder.

Den senaste miljöutredningar genomfördes runt årsskiftet 2017/2018 och ledningen fastställer årligen vilka miljöaspekter som är betydande för organisationen. Lagkrav på miljöområdet bevakas kontinuerligt genom en tredjepartstjänst och efterlevnad följs upp i samband med interna och externa revisioner samt avrapporteras vid ledningens genomgång två gånger per år.

Miljöansvarig är utsedd och sitter i ledningsgruppen. En kombinerad kvalitets- och miljösamordnare, som arbetar regionalt, deltar alltid vid ledningens genomgång. Våra medarbetare är engagerade och bidrar till en dynamik och ett lokalt engagemang i vårt miljöarbete. Varje år

kallas nya medarbetare med en tjänstgöringsgrad om minst 50% till en utbildning i grundläggande miljökunskap. 2024 slutförde 21 personer utbildningen.

Folkuniversitetet är ett studieförbund med direkt anknytning till Stockholms universitet och vi vänder oss till en bred allmänhet. Kurserna och det pedagogiska tänkandet präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och av vår framväxt ur den akademiska världen. Det är en viktig uppgift för Folkuniversitetet att sprida kunskap om global hållbar utveckling, baserad på vetenskaplig grund och att göra denna lättbegriplig. Vi ger sedan lång tid tillbaka bland annat föreläsningsserier med forskningsinformation. Genom vår identitet och vår obundenhet når vi en bred allmänhet och vårt utbud är tillgängligt för alla. Internationella kunskaper och erfarenheter utvecklar och berikar vår verksamhet i Sverige. Idéer och inspiration får vi bland annat genom samarbetet med våra skolor i Europa och genom vårt engagemang i internationella nätverk.

Folkuniversitetet Region Öst är medlem i Stockholms klimatpakt.

Miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas

Folkuniversitetets miljöarbete uppfyller kraven i den nationella standarden Svensk Miljöbas, vars miljöledningsstandard bygger på grundläggande delar i ISO 14001 och EMAS. Svensk Miljöbas lägger stor vikt vid vad verksamheten presterar i form av faktiska miljöförbättrande åtgärder, miljöutbildning för medarbetarna och att arbetet bedrivs med inriktning på ständiga förbättringar. Vårt miljöarbete revideras årligen och vi har varit miljödiplomerade sedan 2009.

Betydande miljöaspekter

Vår miljöpåverkan kartläggs sedan 2009 genom återkommande miljöutredningar. Den senaste genomfördes i slutet av 2017. Utifrån den har vi bedömt att våra mest betydande miljöaspekter är:

- *Folkbildning och utbildning*
Som studieförbund har vi har möjligheten att förmedla kunskap inom hållbar utveckling till våra kunder, kursdeltagare och elever. Genom aktivt arbete inom detta område förstärks även medvetenheten hos personalen kring miljö- och hållbarhetsfrågor.
- *Inköp av leverantörer och produkter*
Genom att överväga miljöaspekter vid större inköp och/eller val av nya leverantörer kan vi minska vår negativa miljöpåverkan. Folkuniversitetet Region Öst rekommenderar val av leverantörer som innehar miljödiplom eller -certifiering.
- *Energianvändning*
Det är ur miljömässig och ekonomisk synvinkel värt att ha stort fokus på energianvändningen. Genom att minska elförbrukningen i fastigheter som vi själva äger, efterfråga data kring energianvändningen i lokaler som vi hyr och göra

medvetna val av den el vi köper in kan vi minska vår negativa miljöpåverkan.

- *Tjänsteresor och persontransporter*
Folkuniversitetets personal reser totalt sett relativt lite i tjänsten. Resor har ändå en stor miljöpåverkan, särskilt då de sker med bil eller flyg. Med en miljöanpassad resepolicy, god kontroll över de bil- och flygresor som ändå sker och möjligheter att genomföra digitala möten i ännu större utsträckning har vi möjlighet att minska vår negativa miljöpåverkan. Allt fler kurser och utbildningar har inslag av distansundervisning, vilket också minskar behovet av persontransporter samtidigt som vi möter en efterfrågan på sådan verksamhet.
- *Hantering av farligt avfall*
Detta är ett område som är hårt reglerat och kräver god kontroll och ordning, exempelvis genom uppdaterade kemikalieförteckningar och säkra rutiner för hantering av farligt avfall. Genom medvetna val vid inköp av material till verksamheterna kan vi också minska mängden farligt avfall totalt sett.
- *Elektrisk och elektronisk utrustning*
Omfattningen av elektronisk utrustning är hög. Området styrs bäst med bra inköpsrutiner med krav på energi- och miljöprestanda. Folkuniversitetets Serviceaktiebolag hanterar alla IT-relaterade inköp och leasingavtal, liksom den dagliga IT-driften inom organisationen, och har bland annat en hållbarhetspolicy och en policy för grön IT som stöd i detta arbete.

Måluppfyllelse och genomförda miljöförbättringar

Det stiftelseövergripande treårs målet på miljöömrådet är att minska klimatpåverkan i förhållande till omsättningen med tre procent per år när det gäller

energiförbrukning, flygresor respektive bilresor. 2022 utgör basår för denna målsättning. Jämfört med 2023 ökade både energiförbrukningen och antalet flygresor under 2024, samtidigt som omsättningen minskade. Detta gav en ökning på 25,9% när det gäller energiförbrukningen 28,2% när det gäller flygresorna, i förhållande till omsättningen. Bilresandet minskade dock drastiskt under 2024 och målet överträffades med råge (-35% i förhållande till omsättningen). Jämfört med 2022, som utgör basår för målsättningen, har energiförbrukningen minskat med 1,5% och antalet körda mil har minskat med 39,7% i förhållande till omsättningen. Flyget har dock fortfarande ökat (med 5,9%) jämfört med 2022 års nivåer, vilket till stor del beror på att fler resor än tidigare inkluderade mellanlandningar.

Från och med 2024 års miljöberättelse tas större hänsyn till huruvida flygresor inkluderar mellanlandningar och huruvida de är enkelresor eller tur-och-retur-resor, vilket ger en tydligare bild av organisationens flygvanor än tidigare, men detta får också en förstärkande effekt i negativ riktning på årets utfall.

Några andra framgångar vi sett på miljöområdet under det gångna året:

- Vi har under 2024 genomfört 130 publika arrangemang, främst föreläsningar, på hållbarhetsområdet. Detta är en ökning med 33 procent jämfört med föregående år.
- Under 2024 togs ett nytt och gemensamt program för forskningsföreläsningar fram med temat "Demokrati och Hållbarhet". Programmet distribuerades i hela region Öst och av de 35 genomförda föreläsningarna handlade 16 om hållbarhet, med rubriker som till exempel Klimatförändringar, vattenresurser och samhällsplanering och Så

påverkas fåglar av klimatförändring.

- I Stockholm arrangerades för femte gången "Hållbar Lördag", en dag med föreläsningar, klädbyttardag och andra aktiviteter som ger både kunskaper och färdigheter i hur man kan leva ett mer hållbart liv. I år besöktes arrangemanget av nästan 600 personer.
- I Linköping gick Folkuniversitetet under 2024 in i klimatnätverket Spira. Under nätverkets paraply genomfördes 3 seminarier på temat "Beredskap och hållbarhet" och under Beredskapsveckan genomfördes också en klimatvandring.
- I Jönköping arrangerade Folkuniversitetet, tillsammans med bland andra Naturskyddsföreningen Jönköping, Green Action Day. Olika föreläsningar varvades med workshops, musikframträdanden m.m. i syfte att informera om och inspirera till en mer medveten och hållbar konsumtion.
- Ett antal nya medarbetare har genomgått utbildning i grundläggande miljökunskap. På flera enheter har man också arbetat med ytterligare fortbildning på hållbarhetsområdet.
- Uppdragsverksamheten har arbetat med återbruk av glasögon, textil och IT-utrustning inom ramen för sin arbetsträningsverksamhet.
- På Balettakademien anordnades "BA for Climate", en dag med försäljning av second-hand-danskläder, workshops, quiz och föreställningar med hållbarhetstema
- Flygredovisningen har förfinats för att belysa mellanlandningars betydelse för klimatpåverkan.

Utvecklingen över tid för några relevanta indikatorer redovisas på nästa sida.

		2024	2023	2022	2021	2020
Omsättning		367 989	378 883	331 000	311 000	274 420
Antal anställda (helårsarbetsplatser)		359	389	350	318	290
Lokalyta (kvm)		21 909	21 502	23 042	21 225	20 186
Miljöaspekt	Indikatorer/nyckeltal					
Bildning och utbildning (externt)	Externa miljörelaterade arrangemang	130	98	100	68	74
Bildning och utbildning (intern kompetens)	Antal nyanställda som genomgått miljöutbildning*	29	73	49	35	n/a
Inköp (miljöanpassade varor och tjänster)	Andel leverantörer med ett aktivt miljöarbete**	65%	70%	40%	30%	30%
Elförbrukning	kWh per år	1 108 051	1 082 794	1 178 416	1 267 575	1 155 987
Tjänsteresor och persontransporter (bil)	Mil/år	3 422	5 417	5 233	4 362	3 907
Tjänsteresor och persontransporter (flyg)	Flyg/år (ToR)	267	277	280	60	95

* 2020 års utbildning sköts upp och genomfördes istället digitalt under 2021. Uppgiften för 2019 avser andelen nyanställda som gick utbildningen.

** Av de 20 största leverantörerna, sett till inköpsvärde.

Vi fortsätter att arbeta med

- Positiv miljöpåverkan genom att sprida kunskap och medvetenhet internt och externt.
- Medvetna och miljöanpassade inköp av varor och tjänster.
- Medveten och miljöanpassad energiförbrukning.
- Miljövänliga transportalternativ inom tjänstens ramar.
- Medveten och miljöanpassad kemikaliehantering.
- Medveten och miljöanpassad återvinnings- och avfallshantering.

Miljöberättelse 2024/Verksamhetsmanualen/Systematiskt miljöarbete
Framtagen av Eric Hale, kvalitets- och miljösamordnare, godkänd av Olof Olsson, rektor
Datum: 2025-11-03, utgåva 1